

171/2023 Sb.

ZÁKON

ze dne 2. června 2023

o ochraně oznamovatelů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon zpracovává příslušný předpis Evropské unie¹⁾ a upravuje

- a) podávání a postup posuzování oznámení o možném protiprávním jednání,
- b) podmínky poskytování ochrany fyzické osobě, která oznámení učinila (dále jen "oznamovatel"), a
- c) působnost Ministerstva spravedlnosti (dále jen "ministerstvo") na úseku ochrany oznamovatelů.

§ 2

Oznámení

(1) Oznámení obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč,
- c) porušuje tento zákon, nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti
 1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 2. daně z příjmů právnických osob,
 3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 4. ochrany spotřebitele,
 5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
 6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
 7. ochrany životního prostředí,
 8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
 9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
 10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
 11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
 12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
 13. ochrany finančních zájmů Evropské unie²⁾, nebo
 14. fungování vnitřního trhu³⁾ včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

(2) Oznámení obsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele; má se za to, že údaje o totožnosti oznamovatele jsou pravdivé. Oznámení nemusí obsahovat údaje podle věty první, pokud bylo podáno osobou, jejíž totožnost je příslušné osobě podle § 10 nebo státnímu zaměstnanci podle § 13 známa.

(3) Práci nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,
- b) služba⁴⁾,
- c) samostatná výdělečná činnost,
- d) výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
- e) výkon funkce člena orgánu právnické osoby,

f) plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem nebo na její účet,

g) správa svěřenského fondu,

h) dobrovolnická činnost,

i) odborná praxe, stáž, nebo

j) výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

(4) Práci nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí i ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost.

§ 3

Výjimky z porušení smluvní nebo zákonné povinnosti a informace, jejichž oznámení se za oznámení nepovažuje

(1) Měl-li oznamovatel oprávněné důvody se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení protiprávního jednání podle § 2 odst. 1, oznámení není porušením bankovního tajemství, smluvní povinnosti zachovávat mlčenlivost, povinnosti zachovávat mlčenlivost podle daňového řádu ani povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiných právních předpisů upravujících práci nebo jinou obdobnou činnost, s výjimkou povinnosti

a) zajistit ochranu utajovaných informací⁵⁾ a informací, jejichž vyzrazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, nebo ochranu zvláštních skutečností podle zákona upravujícího krizové řízení,

b) zachovávat mlčenlivost při výkonu činnosti

1. notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta⁶⁾,

2. státního zástupce, asistenta státního zástupce a právního čekatele⁷⁾,

3. advokáta a advokátního koncipienta⁸⁾,

4. soudního exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta⁹⁾,

5. soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce a justičního kandidáta¹⁰⁾,

6. zaměstnance notáře, soudního exekutora, advokáta a zaměstnance společnosti, prostřednictvím které advokát vykonává advokacii jako společník podle zákona upravujícího výkon advokacie, nebo obdobné zahraniční společnosti, nebo další osoby, která se v rámci takové společnosti podílí na poskytování právních služeb,

c) zachovávat mlčenlivost při poskytování právní pomoci v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo

d) zachovávat mlčenlivost při poskytování zdravotních služeb¹¹⁾.

(2) Oznámení a jednání oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) v souvislosti se zjišťováním informací, které se později staly obsahem oznámení, není porušením smluvní nebo zákonné povinnosti, s výjimkou případů, kdy je jednáním v souvislosti se zjišťováním takových informací spáchán trestný čin nebo pokud oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) neměli oprávněný důvod se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení možného protiprávního jednání. Ustanovení odstavce 1 tím není dotčeno.

(3) Oznámením podle tohoto zákona není část oznámení, která obsahuje informace

a) jejichž oznámení by mohlo bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky; podstatným bezpečnostním zájmem České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí

1. svrchovanost, územní celistvost a demokratické základy České republiky,

2. vnitřní pořádek a bezpečnost, včetně kritické infrastruktury a informačních systémů veřejné správy,

3. ve větším rozsahu životy a zdraví osob,

4. ochrana informací o veřejných zakázkách v oblasti obrany nebo bezpečnosti, ledaže je zadávání těchto zakázek upraveno předpisem Evropské unie¹²⁾,

5. plnění mezinárodních závazků v oblasti obrany,

6. významné bezpečnostní operace, nebo

7. bojeschopnost ozbrojených sil České republiky,

b) o činnosti zpravodajských služeb České republiky, nebo

c) jejichž oznámení by představovalo porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo práva obdobného zpovědnímu tajemství¹³⁾.

§ 4

Odvetná opatření

(1) Odvetným opatřením se pro účely tohoto zákona rozumí jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo osobě podle odstavce 2 písm. a) až h) může způsobit újmu; při splnění těchto podmínek je odvetným opatřením zejména

a) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,

b) zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,

- c) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- d) odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- e) uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- f) snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- g) přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- h) služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- i) neumožnění odborného rozvoje,
- j) změna pracovní nebo služební doby,
- k) vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- l) výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- m) zásah do práva na ochranu osobnosti.

(2) Odvetnému opatření nesmí být vystaven oznamovatel ani

- a) osoba, která poskytla pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení, podání oznámení nebo posouzení jeho důvodnosti,
- b) osoba, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou,
- c) osoba, která je zaměstnancem nebo kolegou oznamovatele,
- d) osoba oznamovatelem ovládaná,
- e) právnická osoba, v níž má oznamovatel účast, osoba ji ovládající, jí ovládaná osoba nebo osoba, která je s touto právnickou osobou ovládaná stejnou ovládající osobou,
- f) právnická osoba, jejížž voleného orgánu je oznamovatel členem, osoba ovládající, ovládaná nebo osoba ovládaná stejnou ovládající osobou,
- g) osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo
- h) svěřenský fond, jehož je oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) zakladatelem nebo obmyšleným nebo ve vztahu k němuž jsou oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) osobou, která podstatným způsobem zvýší majetek svěřenského fondu smlouvou nebo pořízením pro případ smrti.

(3) Jde-li o oznámení, které neobsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, náleží oznamovateli a osobám uvedeným v odstavci 2 písm. a) až h) ochrana podle tohoto zákona a jiných právních předpisů od okamžiku, kdy jejich totožnost vyjde najevo tomu, kdo je může vystavit odvetnému opatření.

(4) Osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nesmí umožnit, aby oznamovatel nebo osoba podle odstavce 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření.

§ 5

Právo na přiměřené zadostiučinění

Ten, kdo nesmí být vystaven odvetnému opatření, má právo na přiměřené zadostiučinění, byla-li mu odvetným opatřením způsobena nemajetková újma. Ustanovení jiných právních předpisů o zvláštních podmínkách pro uplatnění práva na přiměřené zadostiučinění tím nejsou dotčena¹⁴⁾.

§ 6

Vzdání se ochrany před odvetným opatřením

Ke vzdání se práva na ochranu před odvetným opatřením se nepřihlíží.

ČÁST DRUHÁ

OZNAMOVÁNÍ A POSTUP PO UČINĚNÍ OZNÁMENÍ

HLAVA I

OCHRANA OZNAMOVATELE

§ 7

(1) Ochrana podle tohoto zákona náleží oznamovateli, který oznámení

a) podal prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,

b) podal ministerstvu, nebo

c) uveřejnil, pokud

1. podal oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstvu nebo pouze ministerstvu a ve lhůtách stanovených tímto zákonem nebylo přijato vhodné opatření, zejména příslušná osoba neposoudila důvodnost oznámení podle § 12 odst. 3, povinný subjekt nepřijal k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření podle § 12 odst. 5, nebo státní zaměstnanec podle § 13 neposoudil oznámení podle § 17 odst. 1,

2. má oprávněný důvod se domnívat, že protiprávní jednání uvedené v oznámení může vést k bezprostřednímu nebo zjevnému ohrožení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, života nebo zdraví, životního prostředí nebo jiného veřejného zájmu nebo ke vzniku nenapravitelné újmy, nebo

3. má oprávněný důvod se domnívat, že v případě podání oznámení ministerstvu existuje vzhledem k okolnostem případu zvýšené riziko, že budou on nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) vystaveni odvetným opatřením nebo že je ohrožen postup podle hlavy III.

(2) Ochrana před odvetným opatřením podle tohoto zákona náleží rovněž osobě, která oznámení podala orgánu veřejné moci příslušnému podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie.

(3) Ochrana před odvetným opatřením nenáleží osobě, která učinila oznámení, aniž měla oprávněné důvody se domnívat, že se zakládá na pravdivých informacích (dále jen "vědomě nepravdivé oznámení").

HLAVA II

VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM

§ 8

Zavedení vnitřního oznamovacího systému

(1) Vnitřní oznamovací systém zavede povinný subjekt, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí

a) veřejný zadavatel podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek, s výjimkou

1. obce s méně než 10 000 obyvateli,

2. právnické osoby zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku v průměru méně než 50 zaměstnanců, založené nebo zřízené za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemající průmyslovou nebo obchodní povahu, pokud kraj nebo obec ji převážně financují, uplatňují v ní rozhodující vliv, jmenují nebo odvolávají většinu osob, které jsou členy jejího statutárního nebo kontrolního orgánu, anebo v ní mají přímo nebo nepřímo podíl větší než 25 %,

b) zaměstnavatel zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku nejméně 50 zaměstnanců, není-li povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,

c) orgán veřejné moci vykonávající působnost v oblasti správy daně z příjmů právnických osob nebo správy odvodu za porušení rozpočtové kázně,

d) orgán veřejné moci vykonávající působnost a osoba vykonávající činnost v

1. oblasti civilního letectví podle zákona upravujícího civilní letectví,

2. oblasti námořní dopravy podle § 12i, 12o nebo 13d zákona o námořní plavbě, nebo

3. odvětví ropy a zemního plynu v pobřežním moři podle zákona o vyhledávání, průzkumu a těžbě nerostných zdrojů z mořského dna a o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a

e) zaměstnavatel, který není povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, pokud je

1. osobou podle § 135 odst. 1 písm. i), p), u), x), za), zc) a zd) zákona o podnikání na kapitálovém trhu,

2. osobou podle § 534 písm. a) až d) zákona o investičních společnostech a investičních fondech,

3. ústřední protistranou nebo registrem obchodních údajů podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího OTC deriváty, ústřední protistrany a registry obchodních údajů¹⁵⁾,

4. vázaným zástupcem oprávněným ke zprostředkování spotřebitelského úvěru na bydlení podle zákona o spotřebitelském úvěru,

5. pojišťovnou nebo zajišťovnou,

6. osobou oprávněnou ke zprostředkování pojištění nebo zajištění podle zákona upravujícího distribuci pojištění a zajištění, nebo

7. institucí se sídlem v České republice podle zákona upravujícího činnost institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění.

(2) Povinný subjekt může vedením vnitřního oznamovacího systému pověřit jinou osobu. Pověřením není dotčena jeho odpovědnost za plnění povinností podle § 9.

(3) Povinné subjekty, s výjimkou veřejných zadavatelů, které k 1. lednu příslušného kalendářního roku zaměstnávaly nejvíce 249 zaměstnanců, mohou vnitřní oznamovací systém sdílet nebo využít vnitřní oznamovací systém zavedený jiným

povinným subjektem, jestliže určí osobu příslušnou k plnění úkolů podle § 12 odst. 1 a 2. Obce, které jsou povinnými subjekty, mohou vnitřní oznamovací systém sdílet mezi sebou. Odpovědnost povinných subjektů, které vnitřní oznamovací systém sdílejí nebo využívají oznamovací systém zavedený jiným povinným subjektem, za porušení povinností podle § 9 není ustanovením tohoto odstavce dotčena.

(4) Počet obyvatel obce podle odstavce 1 písm. a) bodu 1 se posuzuje k 1. květnu příslušného kalendářního roku na základě bilance počtu obyvatel v obcích zpracované Českým statistickým úřadem každoročně k 1. lednu toho kalendářního roku.

§ 9

Povinnosti povinného subjektu

(1) Povinný subjekt určí příslušnou osobu nebo příslušné osoby k výkonu činnosti podle § 11.

(2) Povinný subjekt dále zajistí

a) možnost oznamovatele podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému písemně i ústně nebo na jeho žádost osobně; pro osobu, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i), to platí pouze, pokud povinný subjekt přijímání oznámení od této osoby nevyloučil,

b) uveřejnění následujících informací způsobem umožňujícím dálkový přístup:

1. o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstvu,

2. označení příslušné osoby, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování a

3. zda povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i),

c) poučení příslušné osoby o právech a povinnostech, které pro ni vyplývají z tohoto zákona; povinný subjekt s příslušnou osobou o poučení sepíše záznam,

d) aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba a aby byl dodržen zákaz poskytnout údaje podle § 20,

e) posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou,

f) vyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení podle § 12 odst. 2 a o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení podle § 12 odst. 3 a

g) přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu v návaznosti na podané oznámení.

§ 10

Příslušná osoba

(1) Příslušnou osobou může být jen fyzická osoba, která je bezúhonná, zletilá a plně svéprávná.

(2) Za bezúhonnou osobu se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která nebyla

a) pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, za který trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby více než 2 roky, nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, ledaže její odsouzení pro tyto trestné činy bylo zhlazeno nebo se na ni z jiného důvodu hledí, jako by nebyla odsouzena, nebo

b) v posledních 5 letech pravomocně uznána vinnou z přestupku podle § 24 odst. 1.

(3) Bezúhonnost podle odstavce 2 písm. a) se osvědčuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší než 3 měsíce. Osoba, která není státním občanem České republiky, osvědčuje bezúhonnost též obdobným dokladem, který nesmí být starší než 3 měsíce, osvědčujícím bezúhonnost, vydaným státem, jehož je státním občanem, případně státem, ve kterém osoba pobývala v posledních 3 letech nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců, a doloženým úředním překladem do českého jazyka; pokud takový doklad tento stát nevydává, doloží se bezúhonnost písemným čestným prohlášením. Osoba, která je nebo byla státním občanem jiného členského státu Evropské unie nebo má nebo měla adresu bydliště v jiném členském státě Evropské unie, může místo výpisu z evidence obdobné Rejstříku trestů doložit bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace o jejich pravomocných odsouzeních za trestné činy a o navazujících údajích o těchto odsouzeních zapsaných v evidenci tohoto státu.

(4) Orgán veřejné moci si za účelem ověření, zda osoba, která je státním občanem České republiky a má být určena jako příslušná osoba, splňuje podmínku bezúhonnosti, může vyžádat od Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů týkající se této osoby. Žádost se podává v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Bezúhonnost podle odstavce 2 písm. b) se osvědčuje na výzvu povinného subjektu, nebo osoby, která byla pověřena vedením vnitřního oznamovacího systému, čestným prohlášením, ve kterém osoba, která má být určena příslušnou osobou, uvede, že v posledních 5 letech nebyla uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1.

(6) Příslušná osoba je povinna oznámit, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle odstavce 2, povinnému subjektu, nebo osobě, která byla pověřena vedením vnitřního oznamovacího systému, do 10 dnů ode dne, kdy k tomu došlo.

(7) Dozví-li se povinný subjekt, že příslušná osoba přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle odstavce 2, bez

zbytečného odkladu zruší určení této osoby, a pokud by v důsledku toho neměl žádnou příslušnou osobu, současně určí jinou příslušnou osobu.

§ 11

Činnost příslušné osoby

(1) Příslušná osoba

- a) přijímá a posuzuje důvodnost oznámení podaného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,
- b) navrhuje povinnému subjektu opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení, ledaže by tímto postupem mohlo dojít k prozrazení totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h),
- c) plní pokyny povinného subjektu, ledaže ohrožují nebo maří výkon její činnosti podle tohoto zákona,
- d) postupuje při výkonu své činnosti podle tohoto zákona nestranně,
- e) zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti podle tohoto zákona, a to i po ukončení výkonu této činnosti, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Příslušná osoba nesmí být za řádný výkon své činnosti podle tohoto zákona postihována.

§ 12

Postup příslušné osoby po podání oznámení

(1) Prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je příslušná osoba povinna oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je příslušná osoba povinna do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

- a) oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo
- b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

(3) Příslušná osoba je povinna posoudit důvodnost oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím. Odstavec 2 se použije obdobně.

(4) Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.

(5) Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevylučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil. O přijatém opatření povinný subjekt neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele. Odstavec 2 se použije obdobně.

(6) Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.

HLAVA III

PŮSOBNOST MINISTERSTVA

Díl 1

Základní ustanovení

§ 13

Pověření zaměstnanci v ministerstvu

Ministerstvo určí státní zaměstnance, kteří vykonávají jeho působnost podle tohoto zákona (dále jen "pověřený zaměstnanec").

§ 14

Působnost ministerstva

Ministerstvo

- a) přijímá a posuzuje oznámení podle tohoto zákona,
- b) poskytuje metodickou, poradenskou a jinou odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů,
- c) plní další úkoly stanovené tímto zákonem.

§ 15

Informace poskytované na internetových stránkách

Ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách

- a) způsoby, jakými je možné učinit oznámení podle tohoto zákona včetně uvedení kontaktních údajů pověřeného zaměstnance, zejména adresy elektronické pošty nebo jiné adresy pro doručování a telefonního čísla,
- b) informace o podmínkách, za kterých je možné pořídit zvukovou nahrávku ústního oznámení,
- c) informace o postupu ministerstva v případě, že oznámení je podáno ministerstvu, včetně informace o tom, v jakých lhůtách je ministerstvo povinno postupovat,
- d) informace o zákazu poskytnout údaje třetí osobě podle § 20,
- e) informace o způsobu posuzování oznámení,
- f) informace o právech a povinnostech oznamovatele,
- g) informace, jak mohou oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) postupovat v případě odvetných opatření,
- h) informace o způsobu a podmínkách poskytování metodické, poradenské a odborné pomoci,
- i) výroční zprávu o své činnosti podle tohoto zákona, a to nejpozději do 31. března kalendářního roku následujícího po roce, za který je zpracována, a
- j) výčet právních předpisů a předpisů Evropské unie upravujících oblasti podle § 2 odst. 1 písm. d).

Díl 2

Oznámení

§ 16

Přijetí oznámení

(1) Ministerstvu lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je pověřený zaměstnanec povinen oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je pověřený zaměstnanec povinen do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

- a) oznamovatel výslovně požádal pověřeného zaměstnance, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumíval, nebo
- b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijatém oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

§ 17

Posouzení oznámení

(1) Pověřený zaměstnanec je povinen posoudit oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(2) Neobsahuje-li opakované oznámení nové skutečnosti, pověřený zaměstnanec se jím dále nezabývá. O tomto postupu pověřený zaměstnanec písemně vyrozumí oznamovatele bez zbytečného odkladu. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(3) Pověřený zaměstnanec dále

a) v případě podezření ze spáchání protiprávního jednání neprodleně informuje orgán veřejné moci příslušný podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie, pokud z okolností, které mu jsou známy, neplyne, že se oznámení zakládá na nepravdivých informacích; není-li takového orgánu, oznámením se dále nezabývá,

b) bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, nebo

c) bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které mu jsou známy, neshledal podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledal, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci; ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(4) Postupuje-li pověřený zaměstnanec podle odstavce 3 písm. a), bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

§ 18

Společné ustanovení

Současně s předáním informace podle § 17 odst. 3 písm. a) požádá pověřený zaměstnanec podle jiného právního předpisu orgán veřejné moci, aby ho informoval o svém dalším postupu. Tuto informaci pověřený zaměstnanec bez zbytečného odkladu písemně předá oznamovateli. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ PRO VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM A MINISTERSTVO

§ 19

Zaznamenávání ústně podaných oznámení

O ústním oznámení se pořídí jeho zvuková nahrávka nebo záznam, který věrně zachycuje podstatu ústního oznámení. Zvukovou nahrávku ústního oznámení lze poříditi pouze se souhlasem oznamovatele. Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec umožní oznamovateli, aby se k záznamu nebo přepisu zvukové nahrávky, byl-li pořízen, vyjádřil; vyjádření oznamovatele se k záznamu nebo přepisu přiloží.

§ 20

Zákaz poskytnutí údajů

(1) Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec neposkytnou informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení. Tuto povinnost má i třetí osoba, která získá přístup k oznámením nebo do evidence údajů o přijatých oznámeních v rozporu s § 21 odst. 3.

(2) Informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) je možné poskytnout jen s jejich písemným souhlasem, ledaže jsou příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec povinni tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů; to platí obdobně pro informace o totožnosti osoby uvedené v oznámení, jde-li o postup podle hlavy III.

(3) Poskytují-li příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci podle odstavce 2, jsou povinni o tom předem oznamovatele vyrozumět společně s důvody, pro které jsou povinni informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.

§ 21

Evidence a uchovávání oznámení

(1) Příslušná osoba a ministerstvo jsou povinny v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:

a) datum přijetí oznámení,

b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jim tyto údaje známy,

c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jim její totožnost známa,

d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jejich výsledek.

(2) Příslušná osoba je povinna uchovávat oznámení podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení. Ministerstvo je povinno uchovávat jemu podané oznámení a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne jeho přijetí.

(3) Do evidence podle odstavce 1, k dokumentům souvisejícím s oznámením a k oznámením uchovávaným podle odstavce 2 má přístup v případě oznámení podaných prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému pouze příslušná osoba a v případě oznámení podaných ministerstvu pouze pověřený zaměstnanec.

ČÁST TŘETÍ

KONTROLA

§ 22

Kontrola nad dodržováním povinností povinných subjektů

(1) Ministerstvo vykonává kontrolu, jde-li o povinnosti, jejichž porušení je přestupkem podle § 26 odst. 1 písm. a), f) a h) až j), a jde-li o povinnosti povinného subjektu, není-li povinným subjektem osoba podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce.

(2) Zjistí-li ministerstvo při kontrole porušení povinnosti, uloží povinnému subjektu opatření k nápravě, jehož účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jeho splnění.

(3) Orgán inspekce práce vykonává kontrolu nad dodržováním povinností povinného subjektu podle tohoto zákona, je-li povinným subjektem osoba podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce.

ČÁST ČTVRTÁ

PŘESTUPKY

§ 23

Vědomě nepravdivé oznámení

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že podá vědomě nepravdivé oznámení.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 24

Přestupky příslušných osob

(1) Příslušná osoba se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 10 odst. 6 neoznámí, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti,

b) v rozporu s § 11 odst. 1 písm. a) odepře přijetí oznámení nebo neposoudí jeho důvodnost,

c) nevyrozumí oznamovatele o výsledku posouzení oznámení podle § 12 odst. 3 ve stanovené lhůtě,

d) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo

e) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) bez jejich písemného souhlasu.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) a c) lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. b), d) a e) lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

(4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. d) a e) spáchaný úmyslně lze uložit pokutu do 100 000 Kč.

§ 25

Přestupky pověřených zaměstnanců

(1) Pověřený zaměstnanec se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 16 odst. 1 odepře přijetí oznámení,

b) v rozporu s § 17 odst. 1 neposoudí oznámení,

c) nevyrozumí oznamovatele o výsledku posouzení oznámení podle § 17 odst. 1 ve stanovené lhůtě,

d) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo

e) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) bez jejich písemného souhlasu.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), b), d) a e) lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

(4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. d) a e) spáchaný úmyslně lze uložit pokutu do 100 000 Kč.

§ 26

Přestupky povinných subjektů

(1) Povinný subjekt se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 4 odst. 4 umožní, aby oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření,

b) neurčí příslušnou osobu podle § 9 odst. 1 nebo jinou příslušnou osobu podle § 10 odst. 7,

c) nezajistí možnost oznamovatele podat oznámení podle § 9 odst. 2 písm. a),

d) nezajistí uveřejnění stanovených informací způsobem umožňujícím dálkový přístup podle § 9 odst. 2 písm. b),

e) v rozporu s § 9 odst. 2 písm. d) nezajistí, aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba nebo aby byl dodržen zákaz poskytnout údaje podle § 20,

f) nezajistí posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou podle § 9 odst. 2 písm. e),

g) v rozporu s § 9 odst. 2 písm. f) nezajistí, aby byl oznamovatel vyrozuměn o přijetí oznámení podle § 12 odst. 2 nebo o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení podle § 12 odst. 3,

h) nezajistí přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení podle § 9 odst. 2 písm. g),

i) v rozporu s § 11 odst. 2 postihne příslušnou osobu za řádný výkon její činnosti, nebo

j) nesplní opatření k nápravě podle § 22 odst. 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. d) a j) lze uložit pokutu do 400 000 Kč.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c) a e) až i) lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

§ 27

Přestupky dalších osob

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo brání jinému v podání oznámení.

(2) Přestupku se dopustí ten, kdo v rozporu s § 4 odst. 2 vystaví oznamovatele nebo osobu podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) odvetnému opatření.

(3) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo

b) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele, osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) nebo osoby uvedené v oznámení bez jejich písemného souhlasu.

(4) Osoba, pro kterou oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až f) nebo h) vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 4 odst. 4 umožní, aby oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření.

(5) Za přestupek podle odstavce 3 lze uložit pokutu do 80 000 Kč.

(6) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 100 000 Kč.

(7) Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

(8) Za přestupek podle odstavce 4 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

§ 28

Příslušnost k projednávání přestupků

Přestupky podle tohoto zákona projednává ministerstvo s výjimkou přestupků, které projednává orgán inspekce práce podle zákona o inspekci práce.

ČÁST PÁTÁ

USTANOVENÍ PŘECHODNÉ A ZÁVĚREČNÉ

§ 29

Přechodné ustanovení

Povinné subjekty, s výjimkou veřejných zadavatelů, zaměstnávající ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nejméně 50 a zároveň méně než 250 zaměstnanců jsou povinny zavést vnitřní oznamovací systém do 15. prosince 2023.

§ 30

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

v z. Kovářová v. r.

Pavel v. r.

Fiala v. r.

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, v platném znění.

2) Článek 325 Smlouvy o fungování Evropské unie.

3) Článek 26 odst. 1 a 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

4) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

5) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

6) Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

7) Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

9) Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

10) Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

11) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

12) Například směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadávajícími orgány nebo zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.

13) § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.

14) Například § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

15) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů, v platném znění.